

Locucions i frases fetes, de caràcter figurat, fonamentades en la terminologia musical

Quan diem que algú *toca totes les tecles*, no ens referim necessàriament a un pianista o altre músic que interpreta amb instruments de tecla ja que, tota llengua posseeix, amb més o menys riquesa, una sèrie de locucions i de frases fetes que, sens dubte, formen un interessant capítol dins el llenguatge figurat i per tant, el seu significat, sovint, cal interpretar-lo més enllà de la lectura literal. Així doncs, emprem la frase *tocar totes les tecles* en referir-nos a aquells que s'ocupen amb vehemència d'afers molt diversos com també als que canvien constantment de tipus de feina.

La llengua catalana posseeix una riquesa notable de locucions i frases fetes d'ús habitual i no li falten pas aquelles, tal com hem vist a l'exemple inicial, que s'inspiren en algun element propi de la terminologia musical. A continuació, vegeu-ne algunes, dins el context de diverses frases il·lustratives.

Ja podeu venir, el dinar està *a punt de solfa* (preparat).

El mal temps li ha *aixafat la guitarra* (desbaratat els plans) i no podrà anar- se'n fins demà.

Vagi on vagi, sempre *vol portar la batuta* (vol manar).

Quan entra a la botiga, els dependents ja el vigilen; es veu que té molta habilitat per *tocar l'arpa* (pispar).

Ara cal fer *un compàs d'espera* (un descans), després ja continuarem el camí.

Rar és el dia que està d'acord amb el parer de la majoria, sempre *és la nota discordant* (és l'únic que discrepa).

Els exemples del quadre anterior són certament de fàcil comprensió i per tant, costa poc d'establir la relació entre el significat literal i real. Cal remarcar, que l'origen de les locucions i de les frases fetes procedeix generalment del món de la saviesa popular i, també, del llenguatge col·loquial. Per exemple: *aquell noi, tot i menjar força*, està *prim*

com una flauta. Aquí podem recordar, també, el fet que determinades peces de pa, llargues i primes, que es despatxen a les fleques, han pres popularment el nom de “flautes”.

Finalment, a continuació teniu una llista amb algunes de les locucions i frases fetes més usuals, provinents del lèxic musical. Que cadascú en dedueixi el seu significat i la seva aplicació pràctica.

<i>a so de bombo i platerets</i> <i>amb sordina</i> <i>anar al darrere amb un flabiol sonant</i> <i>canviar el disc</i> <i>en to menor</i> <i>ésser al ball i haver de ballar</i> <i>ésser un tocatimbals</i> <i>ésser una gaita</i>	<i>fer l'arquet</i> <i>música celestial</i> <i>no estar per orgues</i> <i>no saber quina tecla tocar</i> <i>sense to ni so</i> <i>tenir molt de vent a la flauta</i> <i>tocar campanes</i> <i>tocar la corda sensible</i>
---	--

Xavier Massagué

Arxiu Musical Massagué